

[Freddy Madsen.]

man fører frem, og som også lægges til grund i H-planen, ikke har som konsekvens, at man kan måle et studiums effektivitet blot ved at se på, hvor hurtigt man uddanner flest muligt studerende. Det er ikke blot et spørgsmål om at undgå frafald, om bedre undervisningsmetoder; det, man anser for helt afgørende til bestemmelse af effektiviteten, er, om uddannelsen kan anvendes i en given erhvervsfunktion, og at der faktisk er et behov for at uddanne i netop denne erhvervsfunktion. Som konsekvens heraf vil man altså udforme uddannelserne således, at de har en umiddelbar anvendelsesværdi.

Basisuddannelser med moduloverybygninger er skønnet at være et hensigtsmæssigt middel hertil. Uddannelserne vil her kunne gøres kortere, bl. a. fordi det faste videnskabsgrundlag, der er en bestanddel af enhver traditionel højere uddannelse, i større eller mindre udstrækning skønnes at kunne undværes. I en projekt- og problemorienteret undervisning vil erhvervsrelevansen da kunne gøres til det helt overordnede princip for studiernes indretning, og man vil hurtigt og bekvemt kunne ændre en uddannelse i takt med, at erhvervsfunktionerne ændrer karakter.

Det betyder ikke, at vi er modstandere af basisuddannelser under enhver form, men de må udformes på en sådan måde, at de ved siden af at være projekt- og problemorienterede har et konkret kundskabsmæssigt indhold. Man kan ikke blot vælge en enkelt model, man må stille det spørgsmål, om det er alle studier, der har brug for den brede indgang, som basisuddannelsen er udtryk for.

I det videre forløb tror jeg mere på udviklingen af tværfaglige relationer end på opbygningen af moduler, stadig væk ud fra ønsket om at sikre en bred viden. Det kan meget let vise sig, at modultanken i kraft af stadige efteruddannelser ved skift i behovene på grund af skiften i erhvervsbehovet langt fra er den effektive metode, som man sværger så stærkt til. Mens vi er ved effektiviteten og de store frafald, der utvivlsomt belaster samfundsøkonomien, så burde man overveje det, når vi taler om Statens Uddannelsesstøtte; for et beskedent beløb her kunne man antagelig spare store beløb på andre områder, men her hyldes princippet

om at spare på kronen og lade daleren rulle.

Mens vi er ved økonomien: der er talt så meget om disse dyre uddannelser. Derfor er det interessant, at man nu kan fastslå, at udgifterne til uddannelserne kun er steget fra 2,1 pct. af statsbudgettet i 1960 til forventet 3 pct. i 1975. Når man dertil føjer bemærkningerne i PP II, side 450:

„Foreliggende undersøgelser af uddannelsens samfundsøkonomiske bidrag tyder på, at den hidtidige ekspansion har kunnet betale sig“,

så er der jo ingen grund til at tale om, at der skal spares på uddannelsesområdet. Hvad der er brug for, er i en rolig atmosfære at gennemføre rimelige eksperimenter og foretage de nødvendige omlægninger.

Men som sagt tror jeg, at der er andre kræfter, der kræver hurtigere ændringer. Det kommer også til udtryk i spørgsmålet om i stigende grad at adskille undervisning og forskning. Erhvervslivet sidder i forvejen på størstedelen af den beskedne forskning, der drives i vort land, men de ønsker at sikre sig et mere fast greb om grundforskningen ved universiteterne for at kunne styre den efter deres snævre interesser. Hvis man har været i tvivl hidindtil, var det jo interessant at lytte til repræsentanten for fremskridtspartiet i dag. Hertil kommer, at fællesmarkedet forlanger, at vi på dette område skal foretage harmoniseringer, der også på dette område kan sikre de store multinationale selskabers indflydelse og greb omkring forskningen.

Vi kan godt se, at der på nogle områder kunne være brug for en mere central styring, men så lang tid der ikke kan gives klippefaste garantier for en bred folkelig kontrol, der sikrer, at forskningen bliver styret i overensstemmelse med hele folkets behov, så længe mener vi, at man er bedst tjent med at overlade det til universiteterne, hvor der trods alt er lidt kortere til gulvet og lidt større muligheder for at føre udviklingen i den rigtige retning, selv om også meget her kunne være bedre og der også her savnes tilstrækkelig med folkelig kontrol.

I det hele taget må vi vende os mod de åbenbare tendenser, der findes til yderligere at centralisere styringen af de højere uddannelser. De omlægninger, der er behov for, klares bedst under udviklingen af demokratiske